

2801.

Nr inwent. 2801.

37

SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU

STOWARZ. OPIEKI NAD MŁODZIEŻĄ

W PRZEMYŚLU

za czas od 25 stycznia 1918 do 31 stycznia 1919 r.

ZAPROSZENIE

L. 437.

— NA —

Edyta Przyjemski

WALNE ZGROMADZENIE

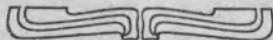
CZŁONKÓW STOWARZYSZENIA OPIEKI
NAD MŁODZIEŻĄ W PRZEMYŚLU ;,

KTÓRE ODBĘDZIE SIĘ

WE ŚRODĘ ~~26~~ ²⁷ LUTEGO 1919 R. — O GODZINIE 6 WIECZÓR
W SALI MAGISTRATU

Z NASTĘPUJĄCYM PORZĄDKIEM DZIENNYM:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
3. Sprawozdanie z czynności Stowarzyszenia.
4. Sprawozdanie ks. Dyrektora domu św. Józefa.
5. Sprawozdanie kasowe.
6. Sprawozdanie Komisji rewizyjnej i udzielenie Wydziałowi absolutorium
7. Wybór prezesa, wiceprezesa, 5 członków wydziału i Komisji rewizyjnej
8. Wnioski członków,

Sprawozdanie sekretarki.

Lata wojny przyniosły nędzę moralną i materyalną, która w zastraszający sposób zaczęła się szerzyć wśród młodzieży. Statystyka sądowa z ostatnich lat kilku wykazała cyfry wprost zastraszające, zbrodniarzami karanymi za kradzież, włamania a nawet rabunek, to przeważnie młodzież od lat 11 do 18; — nieuczęszczających do szkół chłopaków w wieku szkolnym w roku

1917 przeszło 300 wyznania łąc., a na koniec wykazy szpitalne do reszty dały świadectwo tej nędzy moralnej, która objęłaby nie tylko jednostki, ale przejdzie i w następne pokolenia. Kto pchnął tę biedną młodzież do tego upadku i przestępstw? Brak opieki i opuszczenie wywołane stanem wojennym! Aby więc wydrzeć tę młodzież z nędzy moralnej i materialnej, zawiązał się komitet „Opieki nad młodzieżą” na jednym z posiedzeń u JE. ks. Bisk. Pelczara. Przewodnictwo tego komitetu objął były komisarz rządowy p. Władysław Łyszkowski, który pojmując dobre cele tego komitetu, rozumiał, że w takich sprawach powinna szczególnie gmina współdziałać. W skład komitetu weszli przedstawiciele władz: p. Bolesław Heller, starosta; ks. Prałat Władysław Sarna, jako proboszcz miasta; p. dr. Peters, fizyk pow.; p. Bronisław Chmurowicz, insp. szkolny; p. Grochowicz, nadradca sądu opiekuńczego; p. Frankowski, radca sąd.; p. dr. Romanowski, sekretarz sąd.; p. Kasprzyk, komisarz policyi; ks. dr. Tomaka, katecheta; ks. dyr. Kozak; p. Ungeheuer, dyr. szkoły i p. Stanisława Dietzówna, nauczycielka.

Komitet ten zabrał się gorliwie do pracy. Posiedzenia odbywały się co środy w Prezydium Magistratu. Na tych posiedzeniach ułożono plan pracy, któryby miała wziąć w swą opiekę opuszczoną młodzież, t. zn. uliczników, kolporterów, tragarzy, następnie całe rzesze chłopaków kradnących węgle na kolei, wreszcie karanych sądownie, by chłopak po odbyciu kary nie wracał do tego samego środowiska, lecz znalazł taką opiekę i dozór, któreby go wprowadziły na drogę pracy i uczciwości. Chłopaków nie chodzących do szkoły komitet ten wprowadził na naukę. Planowano więc i przygotowano nawet legitymacje dla chłopaków, będących w opiece komitetu dla lepszego przeglądu. Proponowano również, by z silniejszych chłopaków potworzyć oddziały robotnicze, które miałyby pójść na wieś, by tam pomódz w pracy. Cele te szerokie i piękne, jednak z powodu ciężkich warunków wojennych nie dały się w zupełności przeprowadzić. Postanowiono więc założyć towarzystwo i w tym celu ułożono statut, który określa dokładnie plan pracy i środki wykonania. Do tych środków zaliczono obieranie opiekunów młodzieży, zakładanie schronisk i przytułków noclegowych pod należyty dozór. Aby młodzież nie pozostawała na bruku, lecz mogła otrzymać należytą opiekę, założył komitet przy ul. 3. Maja „Dom św. Józefa” pod opieką XX. Salezjanów, dnia 22. listopada 1917 r. Schronisko to miało cel, aby chłopcy zaniedbani mogli tam znaleźć opiekę. Wkrótce jednak cały dom został zapelniony i teraz gdy wpływają liczne prośby, a nieraz zachodziła nawet potrzeba przyjęcia chłopaka, który był karany, nie ma go już gdzie umieścić. Musi więc Stowarzyszeniu przyjść z pomocą całe społeczeństwo i dopomódz do tego, aby stworzyć takie schronisko, któreby nie 35. chłopców, ale przeszło 100 pomieścić mogło. Pomimo ciężkich warunków udało się dotychczasowe schronisko urządzić, w czem wielka zasługa pp. Łyszkowskiego

i dra Romanowskiego, lecz trzeba tę młodzież ubrać, nakarmić, co bardzo wielkie koszty za sobą pociąga, tu więc znów musi Stowarzyszeniu przyjść z pomocą gmina i społeczeństwo. aby tę tak ważną placówkę utrzymać i należycie rozszerzyć. W dniu 26. stycznia 1918 zwołał komitet Walne zebranie, przedstawił swe czynności. Na Zgromadzeniu tem wybrano Wydział Stowarzyszenia, — w którego skład weszli:

- Władysław Łyszkowski, prezes.
- Ks. Władysław Sarna, zast. prezesa:

Członkowie Wydziału:

Arctowa Hermina	Janicki Karol, zast. skarbnika
Chmurowicz Bronisław	Kasprzyk Jan
Cieśliński Tadeusz	Kędziński Józef
Dietzówna Stan. sekretarka	Dr. Mierzeński Józef
Grochowicz Teofil	Ks. dr. Tomaka Wojciech

Zastępcy:

Frankowski Kaz., zast. sekr.	Teleśnicki Stanisław
Mareschowa Marya	Ungeheuer Józef, skarbnik.
Molicki Eugeniusz	

Wydział pracował dalej sumiennie, jednak wiele czasu pochłaniało staranie się o prowianty i fundusze dla utrzymania Zakładu. Ks. Dyrektor Wiertelak z całym poświęceniem zabrał się do tej młodzieży dzikiej, nieokielzanej i w krótkim czasie już było widać wyniki pracy dodatnie, lecz ciężkie warunki bytu jak i choroba ks. Dyrektora stanęły chwilowo na przeszkodzie, aż gdy przyszedł następca ks. Wiktor Zdrzałek, który isticie cudownie umie tę młodzież przykuwać do Boga i do pięknych zasad, tak, że sąsiedzi z podziwem patrzą na tę pracę w zakładzie, zakład znów się podniósł; lecz cóż — mimo najlepszych chęci ks. Dyrektora, który chciałby ogarnąć całe rzesze chłopców, nie ma ani pomieszczenia, ani sam dom nie jest odpowiedni, należałoby więc go przenieść gdzieindziej, odoobnić i rozszerzyć.

Sprawozdanie kasowe wykaże, jakimi drogami Opatrzność Boża zasilala pracę Stowarzyszenia. Na fundusze Stowarzyszenia składały się: dary Najprzew. ks. Biskupa, subwencje K. B. K., dary członków założycieli i członków zwyczajnych, składki i subwencje niektórych instytucji miejscowych.

Łaskawym ofiarodawcom i wszystkim Dobrodziejom stowarzyszenia składa Wydział serdeczne podziękowanie.

Za Wydział:

Stanisława Dietzówna,
sekretarka.

Wykaz wychowanków Domu św. Józefa

z roku 1918.

Chłopców korzystających z dobrodziejstw Stowarzyszenia	
Opieki nad młodzieżą w roku 1918 było	103
Przebywających stale przez dłuższy czas w Zakładzie było	77
„ w Zakładzie tylko w oznaczonych godzinach było	25
Razem	205

Przeciętna liczba internistów w poszczególnych miesiącach:

W styczniu	1918	20	W lipcu	1918	25
w lutym	„	21	w sierpniu	„	28
w marcu	„	23	w wrześniu	„	30
w kwietniu	„	22	w październiku	„	35
w maju	„	24	w listopadzie	„	33
w czerwcu	„	25	w grudniu	„	35
			w styczniu	1919	33

Zajęcie wychowanków Zakładu:

Do szkoły ludowej uczęszczało chłopców	47
Do szkoły wydziałowej	10
Do terminu	18 t. j
do krawiectwa	8
do ślusarstwa	4
do szewstwa	3
do stroiciela fortepianów	1
do elektrowni	1
do sklepu	1
do różnych prac i posług w Zakładzie	3

Uwaga I.	a) Wśród internistów było sierót zupełnych	14
	b) „ „ „ „ bez ojca	36
	c) „ „ „ „ bez matki	6
	d) „ „ „ „ miało rodziców	22

Uwaga II.	a) 23 analfabetów nauczyło się w Zakładzie czytać i pisać.
	b) 18 wychowanków przygotowało się do pierwszej Spowiedzi i Komunii św.
	c) 13 nauczyło się muzyki i grało w orkiestrze zakładowej.

Ks. Wiktor Zdrzałek,
dyrektor Zakładu.

Zamknięcie rachunków za czas od 25/I 1918 do 31/I 1919 r.

DOCHÓD	K	h	ROZCHÓD	K	h
Pozost. z dn. 25/I 1918	4944	27	Utrzymanie zakładu . .	26160	58
Dary	2001	50	Wydatki gospod. wraz		
Z list i wkładki członk.	778	—	z zakupieniem inwent.	14251	41
Dr. Romanowski z pu-			Czynsz	2900	—
szek sądowych	3921	80	Honorarium XX. Salez.	5004	—
Radca Benoit z puszeki			Druki	55	—
w kom. policyi	64	52	Drobne wydatki	23	90
Oplaty uczniów	2618	50	Kursor	122	—
Subwencya K. B. K. . .	12000	—	Pozostałość	548	64
rządowa	15000	—			
Kom. dyec. opieki					
nad sierotami	3600	—			
Wydz. kraj.	200	—			
Rady Narodowej . . .	2500	—			
Zbiórki	1008	40			
Zwrot za napr. studni .	150	—			
% od wkładek chwilowo					
umieszczonych	173	54			
Za branie wody	105	—			
Suma dochodu	49065	53	Suma rozchodów . . .	49065	53

W Przemysłu, dnia 14 lutego 1919.

Józef Ungeheuer, skarbnik.

ZA KOMISYĘ LUSTRACYJNĄ:

Kazimierz Jung.

Michał Osiński.

L. Fiałkiewicz.

Bilans majątku Towarzystwa z dniem 31 stycznia 1919.

STAN CZYNNY	K	h	STAN BIERNY	K	h
Gotówka z d. 31/I 1919	548	64	Majątek Towarzystwa .	30403	64
Wartość zapasów żywn.	5705	—			
wartość inwentarza . .	24150	—			
Razem	30403	64	Razem	30403	64

BUDŻET NA ROK 1919.

DOCHÓD	K	h	ROZCHÓD	K	h
Pozostałość	548	64	Utrzymanie zakładu . .	40000	—
Dary	2000	—	Wydatki gospodarcze . .	4000	—
Wkładki członków . . .	800	—	Czynsz	3000	—
Z puszek	8000	—	Honorarium XX. Salez.	5000	—
Oplaty uczniów	2500	—	Inne wydatki	300	—
Subwencje	25000	—			
Zbiórki	1000	—			
Niedobór	17451	56			
Razem	52300	—	Razem	52300	—

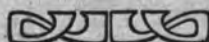
Józef Ungeheuer, skarbnik.

Członkowie założyciele

Stowarzyszenia opieki nad młodzieżą w Przemyślu.

Angerman Stanisław
Agopsowicz Antoni
Bykowski Aleksander
Bętkowski Bolesław
Bojarski Władysław
Cybulski Juliusz
Dr. Czaykowski Władysław
Dr. Dobrzański Józef
Dienstl Lubin
Dr. Dębicki — Maćkowice
Drużbacki Feliks
Drozd Bolesław
Elzer Fryderyka
Inż. Fruchter Stanisław
Grabowski Stanisław
Heyda Józef
Huber Jakób
Jocz Mieczysław
Joczówna Marya
Jarolim Józef
Jung Kazimierz
Kasprzyk Jan
Kieszkowska Marya
Kossonoga Teofil
Kmieciak Antoni
Kisielewski Stanisław
Krupiński Jan Kanty
Dr. Kąwski Wacław
Lewartowska Marya
Lenczyk Józef
Ks. Lubomiska Hanka, Miżyniec
Ks. Lubomirska M., Bakończyce
Łuczyński Sylwester
Ks. Inf. Łękowski Teofil
Mańkowska Barbara

Majerski Tadeusz
Markowski Kazimierz
Nalepa Władysław
Dr. Nowosielecki Józef
Dr. Okszen
Osiński Michał
X. Prugar Wojciech
Pawlikowska Wanda
Inż. Panenko Eustachy
Inż. Pruszyński Faustyn
Inż. Pollak Stanisław
X. Bp. Pelczar Józef
Przemyska Kasa zal. rzem. i roln.
Dr. Rawicz Józef
Romanowski Miecz.
Dr. Romanowski Józef
Dr. Romanowski Wacław
Rozen Mieczysław Jaksa
Rozdół Emil
Rozumkiewicz Michał
Inż. Szumski Stefan
Inż. Szczepański Stanisław
Spędakowski Stanisław
X. Solecki Władysław
Szłapacki Zygmunt
Sroczyński Stefan
Szafran Edward
Tabiński Roman
Towarzystwo wzaj. ubezpieczeń
Vymetal Józef
Walz Julian
Wink Stanisław
Zajączkowski Miecz.
Dr. Żaczek Jan
Żurowski Roman

Członkowie zwyczajni

Stowarzyszenia opieki nad młodzieżą w Przemyślu
w roku 1918.

Dr. Angerman St. †	Ekiert Jadwiga	Hoszekowa Jadwiga
Aurzecki Adolf	Eberle Józef †	Jankowski Antoni
Axer Leon	Frankowski Kaz.	Jankowski Roman
Brzeziński Kazim.	Dr. Früchter Stan.	Jankowski Stan.
Baj Jacek	X. Federkiewicz Jak.	Jurkiewicz Tadeusz
X. Dr. Balicki Jan	Flessler Józef	X. Janik Wojciech †
X. Bieda Konst.	Fischerowa	Janicki Karol
Bielawski Edward	Frisch Zenon	Jackowiczówna
Boguchwalski Kaz.	Fudalówna Stan.	Jung Kazimierz
Dr. Błazek Bolesław	Grzędzielski Wład.	Jasica Piotr
Brandes Maks.	Głowacki Stan.	Krupiński Jan
Bieńkowski Witold	Gruszczyński Jan	Kmiecik Antoni
Cehak Ferdynand	Gąska Piotr	Kasprzyk Jan
Chrzanowicz Józef	Gwiżdż Marcin	Kleczkowska Zofia
Cais Stanisław	Glattmann Feliks	Krzesiński Antoni
Czajkowski Kazim.	X. Dr. Galant W.	Kostka Ludwik
Chołodziński Piotr	Gerczak Władysł.	Kłakowicz Franciszek
Chmurowicz Roman	Goliński Stanisław	Kruszelnicki Michał
Chmurowicz Zofia	Gałęzyka Jan	Krogulski Roman
Cichočka Marya	Garlicki Apolinary	Kluger Karol
Dryś Piotr	Giebułtowicz Franc.	Dr. Kawski †
Dukiet Józef	Gamski Emil	Kochanowski Józef
Dietz Stanisława	Garlicka Helena	Kawecki
Daniszewski Michał	X. Dr. Grochowski J.	Kosonoga Teofil
Dr. Dobrzański J.	Guzdekówna Franc.	Kycia Józef
Drzewicka Zofia	Głębocka	Kozłowski Jan
Darowski Wład. †	Herman Kaz.	Klimowicz Jan
Decowski Gustaw	Huber Jakób	Kochmański Andrzej
Dubiel Jakób	Hajekówna	Kuzia Stanisław
Dzik Jan	Hesse Ryszard	Katz Marek
Dobrowolska Kar.	Hoszek Waleryan	Kropińska Aniela
Eustachiewicz Aleks.	Hawratowski Stan.	Krystówna Jadwiga
Ekiert Tekla	Hanulówna Zofia	Kruk Bronisław
Ekiert Marya	Huczyński Leon	Krzyżanowski Erwin
Ekiert Franciszek	Hellerowa	Kratochwilówna Marya

Kropińska Marya	Postel Stanisław	Szczepański Hipolit
Kędzierski Józef	Dr. Prohaska Jan	Stojanowski Bolesław
Kaszycka	Perunówna Natalia	Strigel Stanisław
Hr. Łubieński Józef	Pajor Bogusław	Sikorska Jadwiga
Łanocha Wład.	Przedrzymirski Al.	Szłapina Marya
Liłkowska Broniśł.	Przybyłowicz Gen.	Stopczyńska Janina
Lityński Włodzim.	Panenko Eust.	Sidorówna Zofia
Lewicka Marya	Parat	Szumska Aniela
Łuczyński Sylwester	Praxmayer Leop.	Talasiewicz Stanisł.
Łuczowski Rajm.	Podwyszyński Józ.	Tuziak Eugeniusz
Łonicki Ludwik	Przyjemski Feliks	Tuskiewicz Jan
Machnowski Bron.	Dr. Pilecki Leon	Turnau Adolf
Majerski Tadeusz	Pańkowski Stan.	Traczewski Jakób
Markowski Kaz.	Pillerówna Marya	Turski Adolf
Migiel Apolinary	Dr. Romanowski W.	X. Dr. Trznadel Jan
Młynek Józef	Rzeszów Dominik	X. Dr. Tomaka Wojc.
Dr. Mierzeński Józef	Repczyński Ignacy	X. Turzyński Leopold
Mańkowska Barbara	Rachalski Alfred	Tolpa Jan
Miączyński Miecz.	Radzicki Stanisław	Teleśnicki Stanisław
Migacz Juliusz	Rogozńska Wanda	Turkówna J.
Molenda	Różycka Nela	Tyszecka Jadwiga
X. Dr. Momidłowski	Rożek Izydora	Tutakowa
X. Matuszewski Paw.	Spędakowski Stan.	Ungeheuer Józef
Musyj Maksym.	Stenitschka Franc.	Varhely Józefa
Milberger Aniela	Smoleniec Antoni	Wirski Ludwik
Moskalewski Ferd.	Szaller Franc.	X. Wolski Franciszek
Maresch Aleks.	Sawicki Włodz.	Weissberg Józef
Maż Gabryel	Skwirzyński Antoni	Wojtasiewicz Stanisł.
Münnichowa Jadw.	Szymański Stan.	X. Dr. Wąsik Tomasz
Myczkowska	Dr. Szłapacki Zygm.	Wyszyńscy
Mareschowa Marya	Spattenstein Winc.	Wyszyński Roman
Misiński	Dr. Smolarski Zygm.	Wyszyńska Zofia
Mirzyński Stan.	Śliwiński Stan.	Wyszyńska Helena
Mańkowska Marya	Śmiałowski Włodz.	Wyszyńska Stefa
Niżyński Izydor	Szafran Edward	Żurek Stanisław
Nowosielski Wład.	Szanzer Julian	Zabalski Tadeusz
Niemczyk Julian	Spędakowska Emer.	Ziemiański Tadeusz
Niewiadomski J.	Sonntag Karol	Zieliński Benedykt
Osiński Kaz.	Smoliński Maryan	Zubrzycka Albina
Olinkiewicz Jakób	Słysz Roman	Żelazny Stanisław
Opolski Kamil	X. Sarna Wład.	Zaleski Józef
Osostowicz Wład.	X. Stachyrak Józef	Żelak Dominik
Porembalski Jan	X. Dr. Szmyd W.	Zagórska Zofia
Piasecki Kornel	Szczepański Tom.	Zaborniakowa Wanda
Popiel Mieczysław	Skórski Henryk	Zaborniakowa Stefa.
Piątkiewicz	Skórski Kazimierz	

